

Силабус (Syllabus)

Назва дисципліни	СТРАХУВАННЯ ТА СТРАХОВІ ПОСЛУГИ
	<i>Інформація про викладача</i>
Викладач	КОВАЛЬ ЮЛІЯ АНДРІЇВНА , викладач вищої категорії, доктор філософії (PhD) тел. - (067) 292 29 76 сайт – http://vki.vin.ua/ua/wp-content/uploads/2023/10/3-%D0%9A%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D0%BB%D1%8C-%D0%AE.%D0%90.pdf e-mail: kovalu1981@gmail.com
	<i>Опис навчальної дисципліни</i>
Обсяг	Кредитів - 90/3 Лекцій - 20 годин Практичних - 24 годин Самостійна робота студентів – 46 годин
Мова викладання	Українська
Семестр / форма підсумкової атестації	1 семестр / залік
Політика академічної доброчесності	https://drive.google.com/file/d/11WWuPPYioYwWi7QIE1Ctc9YqfLNieVUN/view
Короткий опис курсу	Дисципліна «Страховання та страхові послуги» призначена для формування у майбутніх фахівців знань про основні передумови, необхідність і сутність страховання, засвоєння методів організації та функціонування страхового ринку в Україні, визначення умов надання страхових послуг з основних видів особистого, майнового страховання і страховання відповідальності; визначення сутності та значення надання страхових послуг для страховання ризиків підприємств та фізичних осіб, джерела та особливості надання страхових послуг підприємствам різних галузей, сфер діяльності та форм власності, нормативно-правове забезпечення, яким регулюється здійснення страхової діяльності підприємств. основи побудови системи загальнообов'язкового державного соціального страховання України та організацію систем соціального страховання окремих зарубіжних країн; законодавчу нормативну базу соціального страховання з різних видів соціального забезпечення в залежності від страхового випадку; формування системи соціальних гарантій населення: соціальні нормативи та джерела фінансування соціальних гарантій; форми й методи планування у державних цільових фондах соціального страховання; етапи реформування системи соціального страховання; організацію функціонування органів управління державними цільовими фондами страхового захисту; напрями вдосконалення соціального страховання в Україні.
Мета та завдання курсу	Метою вивчення дисципліни «Страховання та страхові послуги» є формування знань з організації страхової діяльності та умінь їх практичного застосування у сфері

фінансів, банківської справи та страхування.

Завдання дисципліни:

- усвідомлення механізмів надання страхових послуг, засобі та інструментів їх реалізація, через призму історико-економічного дослідження суті та значення страхової діяльності; що дозволить йому сформулювати рівень знань, необхідний для плідної праці в галузі страхування та використання можливостей страхового захисту в роботі й особистому житті;
- засвоєння теоретичних основ, необхідний для ефективної праці в галузі страхування та використання можливостей страхового захисту в роботі й особистому житті;
- розуміння сутності та важливості використання й нарощення асортименту страхових послуг з урахуванням попиту на ці послуги в умовах ринку; – розуміння складу та особливостей організації основних видів страхування життя, майнового страхування і страхування відповідальності;
- вміння організувати процес купівлі та продажу страхових послуг, розуміння методики ціноутворення таких послуг відповідно чинного нормативно-правового поля, взаємодії сторін договору страхування в частині їх прав та обов'язків. опанувати теоретичні основи, сутність та принципи організації соціального страхування.

Курс має на меті сформувати та розвинути наступні компетентності студентів:

Загальні компетентності

Спеціальні компетентності

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 5. Знання і розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 7. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

СК 2. Здатність здійснювати професійну діяльність згідно з вимогами законодавства.

СК 4. Розуміння принципів організації фінансових відносин.

СК 6. Здатність складати й аналізувати фінансову звітність.

СК 7. Здатність самостійно виконувати складні завдання у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК 8. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання й обробки даних у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК 9. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК 10. Здатність здійснювати ефективні комунікації між фахівцями і користувачами послуг у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК 11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати рівень професійної підготовки у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

**Програмні
результати
навчання**

Очікувані результати навчання

РН 02. Володіти державною та іноземною мовами для складання ділових паперів і комунікації у професійній діяльності.

РН 05. Дотримуватися вимог законодавства для забезпечення правомірності професійних рішень.

РН 06. Застосовувати набуті теоретичні знання у практичній діяльності для розв'язання професійних завдань.

РН 07. Застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання й обробки даних у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

РН 08. Здійснювати пошук, відбір та опрацювання інформації з різних джерел у процесі професійної діяльності.

РН 09. Вміти розв'язувати складні задачі у спеціалізованих сферах професійної діяльності.

РН 11. Формувати й аналізувати форми фінансової звітності та правильно інтерпретувати отриману інформацію.

РН 12. Володіти методичним інструментарієм здійснення базових контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

РН 14. Застосовувати інновації у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

РН 15. Виявляти навички самостійної роботи та роботи в команді, демонструвати гнучке мислення, відкритість до нових знань.

**Структура
дисципліни**

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин														Форми контролю		
	денна форма							Заочна форма									
	усього у тому числі							усього у тому числі									
	Л	п	с	інд	с.р.	л	п	лаб.с	с.р.	лаб	інд	с.р.					
Тема 1. Сутність, принципи і класифікація страхування	8	2		2		4											ВОК, О, Д, Е.
Тема 2. Державне регулювання страхової діяльності	6	2				4											ВОК, О, Д, Е, Т.
Тема 3. Страхові ризики та їх оцінювання	8	2		2		4											ВОК, О, Д, Е, Т.
Тема 4. Страховий ринок. Страхові послуги та особливості їх реалізації	10	2		2		6											ВОК, О, Д, Е.
Тема 5. Порядок укладання та ведення страхової угоди	10	2		2		6											ВОК, О, Д, Е.
Тема 6. Особисте страхування. Страхування життя. Медичне страхування та страхування від нещасних випадків.	10	2		2		6											ВОК, О, Д, Е, П.
Тема 7. Майнове страхування.	8	2		2		4											ВОК, О, Д, Е, П.

Сільськогосподарське страхування.																	
Тема 8. Автотранспортне страхування. Страхування відповідальності.	8	2		2		4											ВОК, О, Д, Е, П, Т
Тема 9. Доходи, витрати та фінансові результати страховика.	6	2				4											ВОК, О, Д, Е, П
Тема 10. Фінансова надійність страхової компанії.	6	2				4											ВОК, О, Д, Е, П, Т, ККР
Усього годин	90	20	24	14		46											

Підсумковий контроль	залік
----------------------	-------

Політика дисципліни

Форми контролю

- усне та письмове опитування - О;
- дискусія, диспут - Д;
- реферати, есе - Е;
- ведення опорного конспекту – ВОК;
- презентації та виступи на наукових заходах – П;
- тестування – Т;
- директорська контрольна робота – ДКР;
- диференційований залік – ДЗ.

Список рекомендованих джерел

Базова

1. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. №435-IV.
2. Закони України:
  - 2.1. «Про страхування» від 07.03.1996 р. № 85/96-ВР.
  - 2.2. «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» від 12.07.2001 р. № 2664-III.
  - 2.3. «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення функцій із державного регулювання ринків фінансових послуг» від 12.09.2019 р. № 79-IX.
  - 2.4. «Про акціонерні товариства» від 17.09.2008 р. № 514-VI.
  - 2.5. «Про ліцензування видів господарської діяльності» 02.03.2015 р. № 222-VIII.
3. Розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України:
  - 3.1. «Про затвердження Методики формування резервів із страхування життя» від 27.01.2004 р. № 24.
  - 3.2. «Про затвердження Методики формування страхових резервів за видами страхування, іншими, ніж страхування життя» від 17.12. 2004 р. № 3104.
4. Розпорядження Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг:
  - 4.1. «Про затвердження Вимог до організації і функціонування системи

управління ризиками у страховика» від 4.02.2014 р. № 295.

4.2. «Про затвердження Додаткових вимог до договорів страхування життя» від 01.06.2017 р. № 2172.

4.3. «Про затвердження Вимог до методики розрахунку викупної суми за договором страхування життя» від 14.11.2017 р. № 4258.

4.4. «Про затвердження Положення про обов'язкові критерії і нормативи достатності капіталу та платоспроможності, ліквідності, прибутковості, якості активів та ризиковості операцій страховика» від 07.06.2018 р. № 850.

5. Постанова Правління Національного банку України: «Про затвердження Положення про перестраховання у страховика (перестраховика) нерезидента» від 20.10.2021 р. № 107.

Допоміжна:

1. Базилевич В. Д. Страхування: Практикум / Київський нац. ун-т ім. Тараса Шевченка / В. Д. Базилевич. – К. : Знання, 2011. – 607 с.

2. Внукова Н. М. Страхування: теорія та практика: Навч. посіб. / МОН України – 2-е вид., перероб. та допов. // Н. М. Внукова, Л. В. Временко, В. І. Успенко. – Харків : Бурун Книга, 2016. – 656 с.

3. Говорушко Т. А. Страхові послуги: Навч. посіб. / Т. А. Говорушко. – Центр навчальної літератури Алерта, 2017. – 376 с.

4. Горбач Л. М. Страхування: Підручник / Л. М. Горбач, Е. В. Кадебська. – К. : Кондор-Видавництво, 2016. – 544 с

5. Дема Д. І. Страхові послуги: Навч. посіб. / Дема Д. І. – К. : Алерта, 2017. – 526 с.

6. Журавка О. С. Страхування: Навч. посіб. / О. С. Журавка, А. Г. Бухтіарова, О. М. Пахненко. – Суми : Сумський державний університет, 2020. – 350 с.

7. Копич І. М. Актуарні розрахунки: Підручник / І. М. Копич, В. М. Сороківський, С. В. Черкасова, М. В. Сороківська. – Львів : Новий Світ, 2020. – 214 с.

8. Плиса В. Й. Страхування: Підручник, 2-ге вид, виправлене й доповнене / В. Й. Плиса. – К. : Каравела, 2019. – 512 с.

9. Попова Л. В. Міжнародне страхування: Навч. посіб. / Л. В. Попова, М. Г. Марич, М. П. Федішин. – Чернівці : ЧНУ ім. Ю. Федьковича, 2019. – 184 с.

10. Русул Л. В. Страхування: від теорії до практики: Навч. посіб. / Л. В. Русул, М. П. Федішин, Н. А. Лаврук. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2018. – 288 с.

11. Терещенко Т. Є. Страхування (у схемах, таблицях, коментарях): Навч. посіб. / Т. Є. Терещенко, Л. О. Заволока, О. Б. Пономарьова. – Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2020. – 221 с.

12. Фисун І. В. Страхування: Навч. посіб. / І. В. Фисун. – К.: ЦУЛ, 2018. – 240 с.

13. Яворська Т. В. Страхові послуги: Навч. посіб. МОН. / Т. В. Яворська. – К. : Знання, 2015. – 351 с.

Інтернет-ресурси:

1. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/index>

2. Міністерство фінансів України. URL: <https://www.mof.gov.ua/uk>

3. Офіційний сайт Міністерства економіки України. URL: <https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>

4. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: www.rada.gov.ua

5. Національний банк України. URL: www.bank.gov.ua

6. Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку. URL:

<https://www.nssmc.gov.ua/>

7. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: www.ukrstat.gov.ua

8. Сайт страхового ринку України. URL: www.insurancetop.com

9. Ліга страхових організацій України. URL: <http://uainsur.com/>

10. Моторне (транспортне) страхове бюро України. URL: <http://www.mtsbu.kiev.ua>

11. Офіційний сайт Європейської організації страхування та пенсійного забезпечення ЕІОРА URL: <https://www.eiopa.europa.eu/>

12. Департамент нагляду за ринком небанківських фінансових послуг. URL: <https://bank.gov.ua/ua/about/structure/departament/departament-of-insurance-market-supervision>

13. Бібліотека імені В. Вернадського. URL: <http://www.nbu.gov.ua>

14. Форіншурер – Інтернет-журнал про страхування. URL: <https://forinsurer.com>

15. Рейтинги страховиків і брокерів України та світу. – Режим доступу: www.insurancetop.com

16. Страхування України– Інтернет-проект. URL: <https://www.ukrstrahovanie.com.ua>